

Förklaring m.m.

I denna svenska översättning finner vi de idiomatiska uttryck och andra slags uttryck som användes av den tidens judarna, då de talade arameiska. När apostlarna skrev evangelierna och breven så skrev de på arameiska till de arameisktalande judarna. Deras skrifter översattes omedelbart till grekiska.

Arameiska är modern till hebreiska, och delar därför grammatiken mm. Efter ca 50 års fångenskap i Babylon så kom arameisktalande judar tillbaka till sitt land. Men omkring 150-200 e Kr så började de återgå helt till det hebreiska språket, vilket man finner bevis för i skrifter från den tiden. Jesus och hans lärjungar talade en galileisk dialekt av arameiska.

Det första hebreiska NT blev en översättning av den grekiska översättningen, men med modifiering av många grekiska ord eftersom det hellenistiska synsättet inte stämmer överens med det som Gud förmedlade, såsom att man skrev "Hades", vilket egentligen är en grekisk mytologisk gud som styr dödsriket.

I den grekiska översättningen av det arameiska originalet kom det in många arameiska uttryck (semitiska). Ibland misstolkades de idiomatiska uttrycken, och här och där förväxlades arameiska ord i vissa grekiska manuskript, medan man i andra manuskript skrev rätt, fast istället så förväxlade man andra ord. Längst bak finner ni anteckningar som förklarar lite. Varje siffra som placerats bakom ett ord har sin motsvarighet i kapitelnoterna.

Jag har varit nogsamt i modifieringen av texten i formandet av en lättare läsning, och samtidigt behållit det ursprungliga. De ord som jag själv har lagt till för att göra vissa meningar lättare att förstå är skrivna i kursiv stil, såsom i följande exempel: "Och han kom till porten och knackade *på*." Ordet "*på*" är här tillagt av mig, medan alla andra ord är trogna originaltexten. Citeringar från Gamla Testamentet är också skrivna i kursiv stil.

Olika typer av klammer.

(.....) - Det översatta ordet från originalet återfinns här, men inom denna typ av klammer och i mindre teckenstorlek för att dra ner på långdragna meningar. Du kan antingen läsa detta eller hoppa över för ett lättare flyt i läsningen. Denna typ av klammer finns även för viss del av originaltexten, för att göra läsningen lättare.

{.....} - Inom denna typ av klammer, (i **grön färg**), i mindre teckenstorlek, så finns originalets ord i arameiska, eller att det arameiska ordet är översatt, eller en förklaring av ett arameiskt idiom, eller en arameisk fras.

[.....] - Inom denna typ av klammer, (i **brun färg**), i mindre teckenstorlek, så finns en förklaring av antingen ett arameiskt ord eller något annat; såsom en fotnot.

Kefas andra brev

Kapitel 1

- ¹ Simon Kefa, en ämbetsman och en Jesu Kristi Utsänd, till de som jämställda med oss i ära¹; som var uppskattade lika värdiga² för Tron, genom vår Herre³ och vår räddare Jesu Kristi rättfärdighet.
- ² Må nåd och frid bli mångfaldigat till er genom vår Herre Jesu Kristi⁴ lära, ³ såsom Den som har gett allt som är av gudomlig kraft med Livet och det enastående hos Gud genom Hans lära, som har kallat oss in till Sin härlighet och Sitt majestät, ⁴ som har beviljat er⁵ genom dessa stora och värdefulla tillkännagivanden att bli deltagare av den gudomliga naturen när ni flyr från begärens fördärv som finns i världen.
- ⁵ Och när detta har hänt, för fram all ihärdighet och lägg till eran tros dygd, och till er dygd - kunskap, ⁶ och till kunskap ihärdighet, och till ihärdighet - tålmod, och till tålmod - gudstillbedjan^{6, 7} och till gudstillbedjan – brödraskapsömhet, och till brödraskapsömhet – kärlek. ⁸ För när dessa blir funna i er och i överflöd bevisar de att ni inte är lata eller ofruktsamma i bekännandet* av vår Herre Jesus Kristus. *{Förändrades längre fram till undervisning}
- ⁹ För han i vilken dessa inte blir funna är blind, för han kan inte se att han har glömt bort reningen av sina förra synder⁷.
- ¹⁰ Därför, mina bröder, var mycket ihärdiga att göra er kallelse och er utvald säker genom goda gärningar: för när ni så gör dessa saker så kommer ni aldrig att falla bort, ¹¹ för på detta sättet blir inträdet till vår Herre och Förlossare Jesu Kristi eviga rike givet er rikligt.
- ¹² För denna skull tröttnar jag inte att ständigt påminna er om dessa saker, även om ni känner till dem mycket väl och är grundade i denna sanning.
- ¹³ Och detta verkar rätt av mig så länge som jag är i denna kropp⁸ att framkalla entusiasm hos er genom att överföra till erät minne ¹⁴ eftersom jag vet att min kropps avfärd är snart, just såsom vår Herre Jesus Kristus har visat mig.
- ¹⁵ Men jag är angelägen att ni också, efter min bortgång, alltid kommer att nämna dessa saker, ¹⁶ för vi har inte gått efter listigt formade fabler när vi gjorde känt för er vår Herre Jesu Kristi makt och ankomst; för vi har varit åskådare av Hans majestät.
- ¹⁷ För när han mottog från Gud Fadern ära och härlighet—av Hans majestäts strålande härlighet—då en röst kom till honom såhär: ”*Detta är Min älskade Son i vilken jag har mycket behag;*” ¹⁸ då hörde vi också denna identiska röst från himmelen som kom till Honom medan vi var med Honom på det heliga berget.
- ¹⁹ Och vi har ytterligare ett försäkrande profetiskt ord, och ni gör väl om ni ser på detta som ett ljus som skiner på en mörk plats tills dagen gryr och solen⁹ stiger upp i era hjärtan, ²⁰ ni som har den tidigare kunskapen att ingen profetia är en utläggning av dess egna text.
- ²¹ För inte någon gång i forna tiden var det genom någon mans vilja som profetian kom, utan Guds heliga män talade så som de var drivna av Den Helige Anden.

Kapitel 2

- ¹ Men det har också funnits falska profeter i världen såsom det likaså kommer att finnas falska lärare hos er som skall ge ut destruktiva irrläror, ² förnekande Herren Yahweh som köpte dem. Och sålunda drar de över sig själva ett hastig fördärv. Och många kommer att följa efter deras vanhelgelse; de som orsakar att sanningens väg bli anklagad.
- ³ Och i översvallande ords girighet skall de göra er till en handelsvara, dessa vars dom inte ligger på latsidan en längre tid; och deras förstörelse ligger aldrig och sover. ⁴ För Gud besparade inte änglarna som syndade, utan kastade dem ner i de lägsta djupen¹ i mörkrets kedjor, och överlämnade

dem till att hållas kvar tills våndans² dom; och besparade inte den förra tidsåldern,⁵ utan bevarade Noa, den åttonde personen, en förkunnare av rättfärdighet, när han förde in floden över de ondas värld;⁶ och brände upp städerna Sodom och Gomorra och fördömde dem genom ett nedstörtande, då han gjorde ett exempel av dem för de onda som skulle komma efter dessa,⁷ och också befriade den rättfärdiga Lot som var plågad av de laglösas avskryvda³ livsstil.

- ⁸ För den ärliga människan bodde ibland dem, och hörde och såg från dag till dag, och var upprörd i sin rättfärdiga själ över deras laglösa gärningar.
- ⁹ Herren Yahweh vet hur man räddar de som fruktar honom från bedrävelser, och han skall reservera de onda till domedagen till att känna vända,¹⁰ speciellt de som vandrar efter köttets smutsiga lustar och föraktar regeringen. De är oförsämlda och stolta utan orsak, och skakar inte av vördnad inför ämbetsmän när de hädar;¹¹ till motsats av änglarna som är större än dem i makt och tapperhet men som inte ger dem en förebrående dom från Herren Yahweh.
- ¹² Men dessa är som otäcka och dumma bestar, som genom sin natur⁴ lever för kniven och fördärvelse, medan de sysslar med ondskefullt tal om sådant de inte förstår; de kommer att förgöras i sin egen fördärvelse;¹³ de personer hos vilka orättvisa blir belöningen för orättvisa. En vanärande festmåltid under dagens timma är för dem förtjusande.
- ¹⁴ De är fulla av fel. De hänger sig själva till kärleksnöjen med ögon som är fyllda av äktenskapsbrott⁵ och synder utan slut; förförande ostabila själar med ett hjärta som är tränat i girighet; barn som förbannar.¹⁵ De har lämnat den rätta stigen; vandrat och gått ut till Bileams väg, Beor⁶ son, han som älskade orättfärdighetens lön,¹⁶ och som en korrigerings av hans överträdelse fick en stum mula, som med en människas tal tillrättavisade profetens galenskap.
- ¹⁷ Dessa är källor utan vatten, moln som drivs upp av en orkan, personer för vilka mörkrets dysterhet är reserverad,¹⁸ för medans de talar enastående fåfänga så förför de med köttets oanständiga lustar de som nästan har övergett dessa som vandrar felaktigt.¹⁹ Och de lovar dem frihet medans de själva är fördärvets slavar; för, vadhelst en människa är besegrad av, till det är han förslavad.
- ²⁰ För, när de via vår Herre och Förlossare Jesus Kristus hade flytt världens nedsmutsning, så blev de åter involverade i detsamma, och blev besegrade, och deras senare tillstånd är värre än det förra.
- ²¹ För, det hade varit bättre för dem om de inte hade lärt känna rättfärdighetens väg än att de—efter att ha lärt känna den—vänder tillbaka igen, bort ifrån den heliga befallningen som förkunnades till dem,²² men det sanna ordspråket har inträffat hos dem: *”Hunden återvänder till sitt spy, och grisen som var tvättad vände tillbaka till sitt vältrande i gytjan.”*

Kapitel 3

- ¹ Min älskade, detta andra brev skriver jag nu till er, mina älskade, i vilka jag genom tillsägelse uppväcker erat hedersammaste sinne;² att ni tänker på orden vilka tidigare blev talade genom de heliga profeterna, och tänk på vår Herre och förlossares bud som kom via de Utsändas hand,³ då ni tidigare kände till detta, att i de sista dagarna kommer det hånare som förlöjliga; de som vandrar efter sina egna lustar⁴ och frågar, ”Var är löftet om Hans ankomst? (För från dess våra förfäder somnade så fortsätter allt på samma sätt som början av skapelsen.)”
- ⁵ För de vill glömma detta: Att himmelen existerade i gammal tid, och jorden, som via Guds Ord och genom vatten steg upp från vattnet;⁶ att världen sedan om igen förstördes genom dessa; i vatten.⁷ Och himlarna och jorden som nu finns är, genom Hans Ord, förvarade och reserverade för elden vid domedagen, och för utplåningen av onda människor.
- ⁸ Och, mina älskade, glöm inte denna enda sak, att *”en dag för Herre Yahweh är som ettusen år; och ettusen år är såsom en dag.”* [Ps 90:4 - Tusen år är i dina ögon som dagen igår som försvann, som en av nattens timmar.]⁹ Herren Yahweh dröjer inte med sitt löfte såsom vissa bedömer ”dröja”; för Han är tålmodig för eran skull, vill inte att någon skall gå förlorad, utan att alla skall komma till omvändelse.

- ¹⁰ Och Herre Yahwehs dag skall komma som en tjuv, i vilket himlarna ut ut tystnaden {plötsligt}¹ skall försvinna, och elementen skall tändas och lösas upp, och jorden och verken i den kommer att bli upptäckta².
- ¹¹ Då därför alla dessa saker skall lösas upp, vilken person borde du då vara, *kanske* en som har ett Heligt levnadssätt med Gudsfruktan, ¹² förväntande och ivrigt längtande efter Guds Dag då himlarna blir testade av eld och upplösta; och elementen skall smälta när de blir antända?
- ¹³ Men vi, enligt hans löfte, väntar på nya himlar och en ny jord i vilken rättfärdighet bor. ¹⁴ Därför, mina älskade, när ni väntar på dessa saker, sträva då efter att ni blir funna av honom i frid, utan fläck och utan defekt.
- ¹⁵ Och du skall betrakta Herre Yahwehs tålmod såsom räddningen, såsom vår älskade broder Paulus också skrev till er enligt visheten som skänktes honom; ¹⁶ så också i alla hans brev, i dem berättande om dessa saker, i vilka det finns sådant som är något svårt att förstå, vilket de som är oförståndiga och ostabila förvrider, såsom de också gör med resten av skrifterna, till sitt eget fördärv. ¹⁷ Ni, därför, mina älskade, då ni har förkunskap: Gardera er själva, annars faller ni från eran orubblighet, genom att följa efter de laglösas felaktiga liv.
- ¹⁸ Men väx till ni i nåden och i kunskapen från vår Herre och Förlossare Jesus Kristus och från Gud Fadern, vilken äran tillhör nu och alltid och till evighetsdagarna. Amen.

Översatt från engelska översättningen av arameiska Östra Peshitta texten. Översättare: Ralf Chevalie Alvryd

KAPITELNOTER:

Kapitel 1.

1. 1:1 – Alla grekiska ms. har ”lika värdefulla”. De två arameiska orden här kan betyda ”i värde” och ”jämlig” (jämlig i värde) istället för ”lika värdefulla”
2. 1:1 – Alla grekiska ms. har ”de erhöjll via lott”: Det arameiska ”vara värdiga” liknar ett arameiskt ord som betyder ”de insöp, de mottog”. Det är troligt att dessa ord **λαχουσιν** förväxlades.

אֲשֶׁתוּי – ”De var värdiga” - den arameiska lydelsen. 3. 1:1 – De grekiska ms. har ”av vår Gud”, så också Harklean.
אֲשֶׁתוּי – ”De mottog” - det hypotetiska misstaget.

4. 1:2 - Arameiskt talmönster också reflekterat i 1

Petrus 1:2 och Apg 15:11

5. 1:4 – Grekiskan har ”till oss”.
6. 1:6 - Arameiskt talmönster också reflekterat i Petrus 1:6; 2:6 och Apg 2:28
7. 1:7 - Arameiskt talmönster också reflekterat i 1 Petrus 1:21 och Apg 3:19
8. 1:13 – Grekiskan har ”Tält”. Det arameiska ordet för tält är ”Matlala” eller ”Mashkna”. Den arameiska läsningen är ”b'pagra” ”i kropp denna”. Det grekiska ordet för kropp är:

”σωματος”; ”σκηνωματος” men tält är:
 Dessa ord skiljer sig från varandra. Samma grekiska ord dyker upp i nästa vers där arameiskan har ”av min kropp”.

φωσφορος – ”phosphoros” 9. 1:19 – Grekiskan har

Ordet betyder ”ljusbärare”, ”planeten Venus”, ”dagstjärna”.

Malachi 4:2. Vissa engelska översättningar sätter in ”dag stjärna” här vilket är en referens till satan (motståndaren till Gud) Jesaja 14:12-17 såsom ljusbäraren eller dagstjärnan.

Ljusbäraren är Heylel på Hebreiska, vilket hänсыftar till den Babyloniska kungen vilken satan insatte som ett falsk hieratisk religions-politiskt system, vilket traditionella religioner har som modell; såsom romersk katolska ”Katholicism” och Rabbinisk judendom.

Kapitel 2.

1. 2:4 - Denna vers talar om de fallna änglarnas dom. Arameiskan har det till ”lögsta djupen.” grekiskan insatte ”tartarosas” som kommer ifrån ”Tartarus”, uppfunnet av Plato vid år 400 f. Kr.

Tartarus var en mytisk djup och mörk underjordshåla. Den grekiska guden Zeus var känd för att kasta ner otäcka skurkar i Tartarus. Tartarus är långt ifrån lik Gehenna, och detta plågeställe förändrades till det Kristna ordet helvete som inte ens existerar i grundtexterna. Däremot läser vi om evig plåga i eldhavet. Detta ord finns inte någon annanstans i grekisk litteratur.

Det finns två olika grekiska läsningar här. De flesta ms. har ”hålls till dom”, och de två gamla från trehundra- och fyrahundra-talet, som läser ung. ”till dom blir straffad att hållas”.

Var och en av dessa är representerade i arameiska texten ”att hållas till dom för vånda”.

2. 2:4 - Det arameiska ordet ”chiyl” betyder ”vånda”, inte tortyr.

3. 2:7 – Grekiskan har ”Och Han räddade rättfärdiga Lot, nersliten genom agerandet i de ondas otyglade lust.”

Det arameiska språket är en uppgradering i information och intensitet jämfört med grekiskan. En översättning tenderar nästa alltid att vara lägre i information och innehåll än originalet.

4. 2:12 – Grekiskan har ”född naturligt för fångenskap och korruption.

5. 2:14 - ”*Ha ögon fyllda (mättade) av en äktenskapsbryterska*” står det i de grekiska texten, och ser inte bra ut för grekiskan. De flesta engelska översättningarna täcker över detta fel genom att översätta allt detta till ”*äktenskapsbrott*”. Folkbibeln har denna översättning: ”*De har ögon fulla av otrohet...*”. Är detta ett grekiskt idiomatiskt uttryck. Nej, det är bara så att man inte översatte rätt. Här är den grekiska texten:

Här nedan är Strong's översättning av ”Mestous”. Denna grekiska översättning är totalt ologisk då det skall stå: ”*ögon som är fyllda av äktenskapsbrott*”

ΟΦΘΑΛΜΟΥΣ ophthalmous G3788 n_ Acc Pl m VIEWers eyes	ΕΧΟΝΤΕΣ echontes G2192 vp Pres Act Nom Pl m HAVING	ΜΕΣΤΟΥΣ mestous G3324 a_ Acc Pl m DISTENDED	ΜΟΙΧΑΛΙΔΟΣ moichalidos G3428 n_ Gen Sg f OF-ADULTERess
---	--	---	--

Strong's: G3324 (Mestous)
μειστός Fylld; Mätt; -- Engelska "replete"
replete (literally or figuratively)

"Ha ögon fyllda (mättade) av en äktenskapsbryterska,"

6. 2:15 - En förväxling av två nästan likadana arameiska ord utför felet i 2:15. Men den Kritiska grekiska texten blev korrekt i detta fall. Här kan vi se skillnader och jämföra orden:

Först har vi Dödahavsrollarnas skriftstil:

DSS script

בְּעוֹר – “Beor”

בְּצוֹר – “Bosor”

90% correlation

Till nere har vi Ashuri skriftstil.

Ashuri script

בעור – “Beor”

בצור – “Bosor”

90% correlation

Här nedan har vi yngre grekisk skriftstil:

Βεωρ – “Beor” & **Βοσορ** – “Bosor”

Man kan se att det är lättare att förväxla de arameiska orden än de grekiska.

Kapitel 3

- 3:10 - De grekiska översättarna förstod inte det arameiska idiomat ”men sheli” (ut ur tystnade) som betyder ”plötsligt”. De misstolkade detta till att betyda ”så där måste bli oljud”. Men detta arameiska idiom som faktiskt betydde ”plötsligt” betyder än idag detsamma.
- 3:10 - Grekiska Majoritet texten lyder: ”*jorden och dess verk skall brinna upp.*” Men den Kritiska grekiskan överensstämmer med Peshitta här: ”*jorden och dess verk skall bli upptäckta.*” Översättarna till grekiska

Majoritet texterna förväxlade dessa två ord:

תִּשְׁתַּחֲוֶה - ”Skall bli upptäckta” (Peshitta läsningen)

תִּשְׁתַּחֲוֶה - ”Skall smälta” (aramaiska till grekiska)

80 % korrelation.

Ingen korrelation förekommer alls i de grekiska orden.

De grekiska orden för dessa två lydelse ser totalt olika ut, och därför kan man bara dra slutsatsen att översättarna till de grekiska Majoritetstexterna gjorde fel med utgångspunkt efter hur lika de arameiska orden är.

κατακαησεται
ευρεθησεται

En del andra ord är ännu mer lika varandra, och därav har vi vissa olyckliga ord som skapat ologiska meningar i de grekiska texterna. Uppenbarligen så var den Kritiska grekiska texten översatt ifrån Dödahavsrollarna eller Ashuri skriften för Petrus andra brev.

- 3:13 – vers 10-13 kan handla om en andlig förnyelse, enligt Zakarias profetia som man kan läsa i kapitel 3 verserna 8 och 9.